

6.4. An Córas Oideachais (lena n-áirítear seirbhísí luathoideachais / réamhscolaíochta)

Tá an córas oideachais thar a bheith tábhachtach ó thaobh na pleanála teanga mar thacaíocht don réimse bhunaidh teaghlaigh. Tá an sár-oideachas lánGhaelainne ag teastáil ó leanaí gurb í an Ghaelainn a dteanga baile chun go dtiocfaidh forbairt ar theanga na ndaltaí agus chun go leanfaidh siad ar aghaidh ag sealbhú na Gaelainne. Tá ríthábhacht ag baint leis an sóisialú (imirt agus spraoi) trí Ghaelainn chomh maith mar chuid den bhforbairt teanga agus chun nádúrthacht na teanga a chothú don gcéad ghlúin eile. Tá an t-oideachas lánGhaelainne an-éifeachtach mar chóras d'fhoghlaimoirí na teanga chomh maith, mar a léiríonn an fás thar cuimse atá tagtha ar an earnáil seo lasmuigh den nGaeltacht in Éirinn (i measc gach saghas pobail, cúlraí socheacnamaíocha éagsúla). Tá dúshláin shuntasacha ag baint leis an oideachas Gaeltachta, áfach, mar atá léirithe i mórán tuarascálacha taighde le blianta fada anuas (m.sh. easpa polasaithe ag leibhéal an stáit, easpa sainoilúna ar fáil do mhúinteoirí, éagsúlacht mhór i gcumas teanga na ndaltaí, caighdeán Gaelainne na múinteoirí gan a bheith sásúil i gcónaí, easpa tacaíochta ó roinnt tuismitheoirí/gan rogha ar oideachas trí Bhéarla a bheith ar fáil uaireanta, easpa acmhainní agus áiseanna teagaisc don dteagasc trí Ghaelainn ag an iarbhunleibhéal ach go háirithe). Don gcéad uair riamh tá Polasaí don Oideachas Gaeltachta (2016) forbartha anois ag an Roinn Oideachais agus Scileanna chun dul i ngleic leis na dúshláin seo. Tosnófar ag cur an pholasaithe seo i bhfeidhm i Meán Fómhair 2017. Tá sé sonraithe sa Pholasaí don Oideachas Gaeltachta go mbeidh comhoibriú iomlán ag teastáil idir cur i bhfeidhm an pholasaithe sin agus cur i bhfeidhm bearta oideachais agus teaghlaigh na pleanála teanga.

Mar chuid den obair chun an plean teanga seo a réiteach, reáchtáladh cruinnithe leis na hinstiúidí oideachais agus réamhscolaíochta sa cheantar maidir leis na bearta oideachais a bheadh ag teastáil, dar leo, chun tacú le príomhspríoc na Gaeltachta (**gréasán úsáide agus saibhríthe Gaelainne a láidirú do chainteoirí dúchais/baile agus líon na gcainteoirí laethúla sa phobal a ardach**). D'eascair na bearta seo as cruinnithe le coistí stiúrtha Naíonraí, le boird bainistíochta bunscoileanna agus na hiarbhunscoile, le foireann Oideachais Oidhreacht Chorca Dhuibhne/Coláistí Chorca Dhuibhne agus le bainisteoir Dhún Chiomhain, Ionad Choláiste na hOllscoile Corcaigh, i mBaile an Fheirtéaraigh. Leanann na bearta oideachais a tháinig chun cinn ag na cruinnithe sin i rannóg 6.4 thíos (Bearta 6.4.1 – 6.4.20). Is bearta iad seo a d'fhéadfaí a chur i bhfeidhm dá gcuirfí struchtúr maoinithe leordhóthanach ar fáil chun foireann pleanála teanga (Feidhmeannach Oideachais) a cheapadh agus chun buiséad a chur ar fáil don bhfoireann sin. Ní chuirfear na bearta seo i gcrích gan Feidhmeannach Oideachais na Pleanála Teanga a bheith fostaithe san Aonad nua Pleanála Teanga.

Tagann na bearta seo leis an gcur chuige agus an fócas nua atá sonraithe sa Pholasaí don

Oideachas Gaeltachta (2016).

Beart Comhtháiteacht an Oideachais

Beart 6.4.1: Feidhmeannach Oideachais na Pleanála Teanga a fhostú

Réimsí	A, B, K	Critéir Pleanála Teanga	2,6,7,8
Eolas Breise	<p>Feidhmeannach Oideachais na Pleanála Teanga do LPTCT a fhostú</p> <p>Is gá Feidhmeannach Oideachais a fhostú chun bearta oideachais an phlean teanga a chur i gcrích. Beidh an Feidhmeannach seo mar thacaíocht do na bunscoileanna agus an iarbhunscóil sa LPT ó thaobh chur i bhfeidhm an pholasaí oideachais Ghaeltachta agus maidir leis an nasc idir scoileanna agus an pobal Gaeltachta a láidriú.</p>		
Aidhm:	Tacaíocht a sholáthar i dtaca le cur i bhfeidhm an pholasaíthe don Oideachas Gaeltachta, comhtháiteacht a chothú i réimse an oideachais Ghaeltachta sa LPT, na bearta oideachais sa phlean a chur i bhfeidhm.		
Príomhúinéir an bhirt:	Aonad Pleanála Teanga Chiarraí Thiar – Stiúrthóir/Coiste Stiúrtha an Aonaid		
Páirtithe leasmhara/ról:	COGG (tacaíocht), ROS (tacaíocht), Roinn na Gaeltachta (tacaíocht)		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	Bliain 1	
	Feidhmiú	Bliain 1-7	
Costas measta in aghaidh na bliana	POST 3 + Buiséad	Costas Iomlán	measta
Foinsí maoinithe	Roinn na Gaeltachta (Buiséad na Pleanála Teanga)/ROS		
Dúshlán an bhirt	Comhoibriú a thionscnamh idir an ROS agus Roinn an Gaeltachta chun an post seo a chruthú		
Réiteach an dúshláin	Tábhacht an chomhoibrithe seo a shoiléiriú		
Monatóireacht ar éifeacht, cur i	Beidh Stiúrthóir agus Coiste Stiúrtha an Aonaid Pleanála Teanga freagrach as an bhFeidhmeach seo a fhostú.		

**bhfeidhm agus
rathúlacht an bhirt**

Beartha Réamhscolaíochta

[Beart 6.4.2 Fóram Comhoibrithe idir Naíonraí agus arís idir Naíonraí agus Bunscoileanna](#)

Réimsí	A, B, K	Critéir Pleanála Teanga	2,3,5,6,7,8,9
Eolas Breise	<p>Fóram Feasachta/Comhoibrithe agus Oiliúna a fhorbairt idir Naíonraí an LPT agus arís idir Bunscoileanna agus Naíonraí</p> <p>Forbrófar fóram chun go bhféadfaidh Stiúrthóirí/Oibrithe Naíonraí/réamhscolaíochta teacht le chéile chun dea-chleachtas agus tuairimí a roinnt maidir leis na slite is fearr chun déileáil leis na dúshláin a bhíonn rompu. Eagrófar cruinniú/seisiún oiliúna le hoibrithe agus lucht bainistíochta na Naíonraí dhá bhabhta sa bhliain mar chuid den bpróiseas pleanála teanga agus cruthófar slí gur féidir teagmháil le chéile idir cruinnithe (ar shuíomh idirlín na pleanála teanga – fóram idirghníomhach) chun comhairle agus acmhainní a roinnt. Tacófar le nascanna a chruthú idir naíonraí atá suite i gceantair atá cosúil lena chéile ó thaobh na teanga, fiú más gá bogadh amach ón LPT chun teacht ar Naíonra eile atá oiriúnach don nascadh.</p> <p>Forbrófar an saghas céanna comhtháiteachta idir Naíonraí agus na Bunscoileanna áitiúla in aice leo trí mhórchruinniú amháin in aghaidh na bliana sa LPT a eagrú do phríomhoidí na mbunscoileanna agus na stiúrthóirí Naíonraí. Cinnteofar comhtháiteacht idir polasaithe teanga, roinnfear dea-chleachtas maidir le múineadh na Gaelainne d'fhoghlaimoirí agus saibhríú/forbairt teanga na gcainteoirí dúchais.</p> <p>Tacófar le cur i bhfeidhm an pholasaí oideachais Ghaeltachta sa chur chuige comhtháite seo, ag cinntiú go bhfuil soláthar maith réamhscolaíochta ar fáil trí Ghaelainn sa LPT ar fad agus go bhfuil struchtúr aitheantais agus tacaíochta do leanaí arb í an Ghaelainn</p>		

	a dteanga baile chomh maith céanna le leanaí atá ag foghlaim na Gaelainne.
--	--

Aidhm:	Tacú leis an bPolasaí Oideachas Gaeltachta. Comhtháiteacht a chothú san earnáil réamhscolaíochta agus idir an réamhscolaíocht agus an bhunscolaíocht.		
Príomhúinéir an bhirt:	Aonad na Pleanála Teanga (APTCT) – Feidhmeannach Oideachais		
Páirtithe leasmhara/ról:	Comhar na Naíonraí Gaeltachta (tacaíocht agus rannpháirtíocht), Múinteoirí agus Príomhoidí na mbunscoileanna áitiúla (rannpháirtíocht agus tacaíocht), Stiúrthóirí agus Oibrithe na Naíonraí (rannpháirtíocht agus tacaíocht). Údarás na Gaeltachta (tacaíocht), An Roinn Oideachais agus Scileanna (tacaíocht)		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	1	
	Feidhmiú	Bliain 2-6	
Costas measta in aghaidh na bliana	Costas Suíomh gréasáin le fóram idirghníomhach a fhorbairt	Costas measta lomlán	
Foinsí maoinithe	Údarás na Gaeltachta		
Dúshlán an bhirt	Easpa ama ag stiúrthóirí/oibrithe Naíonraí agus príomhoidí/múinteoirí páirt a ghlacadh.		
Réiteach an dúshláin	Na buntáistí a bhaineann lena leithéid seo de chomhoibriú/comhtháiteachta a phlé leis na páirtithe leasmhara		
Monatóireacht ar éifeacht, cur i bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	Beidh Feidhmeannach Oideachais an Aonaid freagrach as éifeacht an bhirt a mheas trí aiseolas a fháil ó na páirtithe leasmhara. Cuirfear tuairisc ar fáil do Stiúrthóir an Aonaid Pleanála Teanga.		

Beart 6.4.3: Feasacht/Tacaíocht Teanga Chomhtháite do Thuismitheoirí

Réimsí	A, B, K	Critéir Pleanála Teanga	2,6,7,8
Eolas Breise	<p>Feasacht/Tacaíocht Teanga Chomhtháite do Thuismitheoirí</p> <p>(Ról lárnach ag na Naíonraí i mbeart 6.3.5 – Feasacht Teanga do Thuismitheoirí)</p> <p>Beidh ról lárach ag na seirbhísí réamhscolaíochta sa straitéis feasachta (ar cuireadh síos air i réimse an teaghlaigh – 6.3.5) chun tacaíocht a chur ar fáil do thuismitheoirí ó thaobh na teanga de. Rachfar i dteagmháil le tuismitheoirí ar bhonn comhtháite (comhoibriú idir seirbhísí cúraim leanaí/ réamhscolaíocht agus bunscoileanna) nuair a thosnaíonn tuismitheoirí ag úsáid seirbhísí cúraim leanaí nó nuair a chláraíonn siad leis an tseirbhís réamhscolaíochta chun na tacaíochtaí teanga go léir atá ar fáil a chur faoin mbráid.</p> <p>Míneofar agus soiléireofar do thuismitheoirí atá ag tógaint a leanaí le Gaelainn cad iad na tacaíochtaí atá ar fáil dóibh sin sa chóras chomh maith.</p>		
Aidhm:	Tacaíocht a léiriú do thuismitheoirí agus iad a spreagadh chun Gaelainn a fhoghlaim agus tacaíocht a léiriú do thuismitheoirí atá ag tógaint a leanaí le Gaelainn cheana féin.		
Príomhúinéir an bhirt:	Aonad Pleanála Teanga Chiarraí Thiar: Feidhmeannach Oideachais & Comhordaitheoir Teaghlaigh/larscoile an ITT		
Páirtithe leasmhara/ról:	Comhar na Naíonraí Gaeltachta (tacaíocht), Cúramóirí leanaí (tacaíocht), Oibrithe Naíolainne (tacaíocht), Bunscoileanna (tacaíocht), Tuismitheoirí (rannpháirtíocht)		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	Bliain 1	
	Feidhmiú	Bliain 1-7	
Costas measta in	Buiséad Post 2/3	Costas measta	

aghaidh na bliana		Iomlán	
Foinsí maoinithe	Roinn na Gaeltachta (Buiséad na Pleanála Teanga)		
Dúshlán an bhirt	Rochtain ar thuismitheoirí luath go leor, thuismitheoirí a spreagadh chun glacadh leis an dtacaíocht.		
Réiteach an dúshláin	<p>Teagmháil le thuismitheoirí bliain nó dhó sula dtagann na leanaí go dtí an tseirbhís réamhscolaíochta (nuair a chuireann siad a n-ainmneacha ar an liosta).</p> <p>Feasacht Teanga i measc thuismitheoirí a eascróidh de bharr an phlean teanga.</p>		
Monatóireacht ar éifeacht, cur i bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	<p>Beidh Feidhmeannach Oideachais an Aonaid ag comhoibriú leis an gComhordaitheoir Teaghlaigh/larscoile chun taifead a choimeád ar líon na dtuismitheoirí a ghlacann leis an dtacaíocht faoin mbeart seo. Cuirfear tuairisc ar fáil do Stiúrthóir an Aonaid.</p>		

Bearta Bunscolaíochta

Beart 6.4.4: Tacú le bunscoileanna an LPT aitheantas mar Scoil Ghaeltachta a bhaint amach faoin bPolasaí don Oideachas Gaeltachta

Réimsí	A	Critéir Pleanála Teanga	4,6
Eolas Breise	<p>Tacú leis na bunscoileanna sa LPT cur isteach ar aitheantas Gaeltachta faoin bPolasaí don Oideachas Gaeltachta (POG) agus tacú le rannpháirtíocht leanúnach sa Pholasaí</p> <p>Comhoibriú/Tacaíocht a chur ar fáil do na scoileanna sa LPT ag soiléiriú cad atá le déanamh chun aitheantas mar scoil Ghaeltachta a fháil. Na dea-chleachtais atá á lorg ón bPolasaí a shoiléiriú do na scoileanna chun tacú le soláthar oideachais lánGhaelainne ar ardchaighdeán i ngach bunscoil, mar shampla luath-thumadh sna naíonáin, forbairt ghairmiúil leanúnach ar fáil do mhúinteoirí maidir le teagasc trí Ghaelainn, dea-chleachtais a roinnt idir scoileanna, curaclam idir-dhealaithe agus clár cinnte chun tacú le cainteoirí dúchais chomh maith céanna le foghlaimoirí na Gaelainne.</p> <p>Gheobhaidh an tAonad Pleanála Teanga comhairle ón Roinn Oideachais/ COGG faoi na slite is éifeachtaí chun tacú leis na scoileanna tríd an bpróiseas pleanála teanga chun aitheantas Gaeltachta a bhaint amach. Cuirfear comhairle agus tacaíocht ar fáil do na scoileanna maidir le réiteach a bpleananna gnímh don bpolasaí oideachais Gaeltachta nua.</p> <p>Comhoibreofar agus tacófar go leanúnach leis na scoileanna chun rannpháirtíocht leanúnach sa pholasaí (POG) a chinntiú agus déanfar stocaireacht le cinntiú go dtiocfaidh na tacaíochtaí go dtí na scoileanna faoi mar atá geallta faoin bPolasaí don Oideachas Gaeltachta.</p>		
Aidhm:	Go mbainfeadh céatadán ard/na scoileanna ar fad sa LPT stádas Gaeltachta amach faoin bPolasaí don Oideachas Gaeltachta agus go mbeidh soláthar ardchaighdeán d'oideachas Gaeltachta ar fáil i		

	mbunscoileanna an LPT.		
Príomhúinéir an bhirt:	Aonad Pleanála Teanga Chiarraí Thiar (CFCD): An Feidhmeannach Oideachais i gcomhar le hAonad na Gaeltachta (ROS) & COGG		
Páirtithe leasmhara/ról:	Na bunscoileanna áitiúla – foireann agus boird bhainistíochta(rannpháirtíocht), An Roinn Oideachais agus Scileanna (tacaíocht), An Chomhairle Um Oideachas Gaeltachta agus Gaelscolaíochta (COGG) (tacaíocht), Roinn na Gaeltachta (tacaíocht), Údarás na Gaeltachta (tacaíocht)		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	1	
	Feidhmiú	1-7	
Costas measta in aghaidh na bliana	Buiséad Post 3	Costas measta iomlán	
Foinsí maoinithe	Roinn na Gaeltachta (An Próiseas Pleanála Teanga) agus ROS (Polasaí don Oideachas Gaeltachta)		
Dúshlán an bhirt	Bord Bainistíochta, foirne agus pobal na scoileanna a spreagadh chun páirt a ghlacadh sa pholasaí i gcás scoileanna áirithe		
Réiteach an dúshláin	Cúlra agus cúis an pholasaithe a mhíniú do na scoileanna agus a chinntiú go mbeidh breis tacaíochtaí agus acmhainní ag teacht ón stát chun an polasaí a chur i bhfeidhm.		
Monatóireacht ar éifeacht, cur i bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	Beidh an ROS, COGG agus an cheanneagraíocht (Feidhmeannach Oideachais an Aonaid Pleanála Teanga) freagrach as tuairisc a fháil ó na príomhoidí/scoileanna ar éifeacht an bhirt.		

Beart 6.4.5: Fóram Dea-Chleachtais do Mhúinteoirí agus do Phríomhoidí Bunscoile

Réimsí	A	Critéir Pleanála Teanga	4,5, 6
Eolas Breise	<p>Fóram teagmhála a chruthú do phríomhoidí agus múinteoirí bunscoile an LPT (taobh leis an bhfóram réamhscolaíochta - beart 6.4.1)</p> <p>Cruthóidh an fóram deis do phríomhoidí agus do mhúinteoirí teagmháil rialta a choimeád chun smaointe agus dea-chleachtais a roinnt, chun eolas a scaipeadh faoi acmhainní agus chun dúshláin agus moltaí a dhéanamh maidir le cur i bhfeidhm an Pholasaí don Oideachas Gaeltachta. Cruthófar an fóram seo taobh leis an bhfóram réamhscolaíochta ar shuíomh idirlín na pleanála teanga.</p>		
Aidhm:	Dea-Chleachtais an Oideachais Ghaeltachta a roinnt idir bunscoileanna an LPT		
Príomhúinéir an bhirt:	Aonad Pleanála Teanga Chiarraí Thiar (Feidhmeannach Oideachais) i gcomhar le COGG/ ROS		
Páirtithe leasmhara/ról:	Príomhoidí agus múinteoirí na mbunscoileanna sa LPT (rannpháirtíocht)		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	Bliain 1	
	Feidhmiú	Bliain 2-7	
Costas measta in aghaidh na bliana	Buiséad Post 3	Costas measta Iomlán	
Foinsí maoinithe	Roinn na Gaeltachta (An Phleanáil Teanga)/ An Roinn Oideachais (Polasaí don Oideachas Gaeltachta)		
Dúshlán an bhirt	Na múinteoirí agus na príomhoidí a spreagadh chun a bheith rannpháirteach.		
Réiteach an dúshláin	An Fóram a úsáid chun eolas tábhachtach faoin oideachas Gaeltachta a scaipeadh ar na scoileanna agus a chinntiú go bhfuil an tseirbhís tairbheach do na scoileanna.		
Monatóireacht ar éifeacht, cur i	Beidh dualgas ar COGG/ ROS agus ar fhoireann an Aonaid Pleanála Teanga (Feidhmeannach Oideachais) aiseolas a bhailiú ó na		

bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	scoileanna maidir le héifeacht an bhirt trí aiseolas a fháil ó na scoileanna.
--	---

Beart 6.4.6: Forbairt Ghairmiúil Leanúnach na múinteoirí bunscoile sa LPT a chothú

Réimsí	A	Critéir Pleanála Teanga	3,4,5,6
Eolas Breise	<p>Deiseanna d’fhorbairt Ghairmiúil Leanúnach na múinteoirí a chothú sa LPT</p> <p>Comhoibreofar leis na múinteoirí (Ionad na Múinteoirí) na heagrais náisiúnta oideachais Gaeltachta (COGG & Gaeloideachas) agus leis an Roinn Oideachais agus Scileanna (An tSeirbhís um Fhorbairt Ghairmiúil do Mhúinteoirí) chun seisiún/seimineár oiliúna bliantúil a eagrú go háitiúil maidir le dea-chleachtais an oideachais Ghaeltachta do mhúinteoirí/príomhoidí an LPT. Cuirfear béim ar ghnéithe den bPolasaí don Oideachas Gaeltachta, m.sh. an luath-thumadh iomlán sna naíonáin, difreáil sa tseomra ranga idir foghlaimeoirí agus cainteoirí dúchais, an teagasc comhtháite ábhair agus teanga, an tumoideachas, an tumoideachas agus riachtanais speisialta, úsáid shóisialta na Gaelainne a chothú, forbairt agus saibhriú teanga.</p>		
Aidhm:	Oiliúint leanúnach ar bhonn áitiúil a chur ar fáil d’fhoireann na scoileanna i dtaca leis na mórcheisteanna i réimse an oideachais Ghaeltachta		
Príomhúinéir an bhirt:	Aonad Pleanála Teanga Chiarraí Thiar: Feidhmeannach Oideachais an Aonaid i gcomhar le hAonad na Gaeltachta (ROS), An tSeirbhís um Fhorbairt Ghairmiúil do mhúinteoirí (ROS), agus COGG.		
Páirtithe leasmhara/ról:	Múinteoirí agus príomhoidí na mbunscoileanna (rannpháirtíocht), saineolaithe an oideachais Ghaeltachta agus múinteoirí ó scoileanna i gceantair eile Ghaeltachta (tacaíocht)		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	Bliain 1	
	Feidhmiú	2-7	
Costas measta in aghaidh na bliana	Buiséad Post 3	Costas Iomlán	measta

Foinsí maoinithe	An Roinn Oideachais, COGG, Roinn na Gaeltachta (An Phleanáil Teanga)
Dúshlán an bhirt	Bheadh ar na múinteoirí/príomhoidí lá saor/inseirbhíse a bheith acu chun freastal ar a leithéid de sheimineár uair sa bhliain
Réiteach an dúshláin	Comhoibriú leis an Roinn Oideachais chun an lá inseirbhíse seo a cheadú mar chomhoibriú idir an Polasaí don Oideachas Gaeltachta agus an Phleanáil Teanga
Monatóireacht ar éifeacht, cur i bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	Beidh dualgas ar ROS/ COGG aiseolas a fháil ó na scoileanna maidir le héifeacht an bhirt agus tuairisciú thar n-ais go dtí Stiúrthóir an Aonaid Pleanála Teanga.

Beart 6.4.7: Polasaithe Saibhrithe Gaelainne do chainteoirí dúchais/baile Gaelainne

Réimsí	A	Critéir Pleanála Teanga	2,4,5,6
Eolas Breise	<p>Tacú leis na bunscoileanna polasaithe/cleachtais a chur i bhfeidhm agus áiseanna áitiúla (ábhar dÍlis) a bhailiú/a chruthú atá oiriúnach do chainteoirí dúchais/baile Gaelainne</p> <p>Bunófar Meitheal Oibre i measc na múinteoirí bunscoileanna chun na príomh-dhea-chleachtais atá acu chun freastal ar chainteoirí baile/dúchais ina gcuid ranganna a shonrú. Fiosrófar cén úsáid a bhaintear as an gclár comhtháite do scoileanna T1 -Séideán Sí -agus cé chomh héifeachtach agus atá sé. Scaipfear toradh na hoibre seo ar na scoileanna agus cuirfear é ar shuíomh an fhórait. Cuirfear le hobair na Meithle trí theagmháil a dhéanamh le múinteoirí i gceantair Ghaeltachta eile más gá.</p> <p>Gheofar moltaí ón Meitheal maidir le clár/curaclam níos cuimsithí do chainteoirí dúchais a fhorbairt. Beifear ag súil go mbeidh sé seo mar thacaíocht don bPolasaí Oideachais Gaeltachta.</p> <p>Baileofar ábhar dÍlis/áiseanna áitiúla eile sa chanúint áitiúil a d'fhéadfadh a bheith cabhrach do mhúinteoirí agus iad ag plé le cainteoirí dúchais agus cruthófar comhad ábhar le scaipeadh ar na scoileanna.</p> <p>Ag teacht le beart 6.4.9, comhairleofar do scoileanna Scéim na gCúntóirí Teanga a úsáid do chainteoirí dúchais chomh maith céanna le foghlaimeoirí na Gaelainne.</p> <p>Comhoibreoidh an t-aonad pleanála teanga leis na heagrais Oideachais Ghaeltachta náisiúnta chun feidhmiú an Pholasaí Oideachas Gaeltachta a éascu.</p>		
Aidhm:	<p>An tacaíocht chéanna a thabhairt do chainteoirí baile/dúchais Gaelainne sa chóras agus atá á tabhairt d'fhoghlaimeoirí na Gaelainne</p>		

Príomhúinéir an bhirt:	An tAonad Gaeltachta (ROS), COGG, i gcomhar leis an Aonad Pleanála Teanga (CFCD): Feidhmeannach Oideachais an Aonaid.		
Páirtithe leasmhara/ról:	Múinteoirí na mbunscoileanna (rannpháirtíocht agus tacaíocht), Oidhreacht Chorca Dhuibhne (tacaíocht), An Roinn Oideachais (tacaíocht)		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	Bliain 1	
	Feidhmiú	Bliain 2-7	
Costas measta in aghaidh na bliana	Buiséad Post 3	Costas measta iomlán	
Foinsí maoinithe	Roinn na Gaeltachta (An Phleanáil Teanga), An Roinn Oideachais (Polasaí don Oideachas Gaeltachta)		
Dúshlán an bhirt	Easpa ama ag múinteoirí a bheith rannpháirteach. Deacair aon treoir a thabhairt do scoileanna i dtaca le Scéim na gCúntóirí Teanga nó go mbeidh an t-athbhreithniú atá le déanamh ar an scéim faoin bPolasaí don Oideachas Gaeltachta déanta.		
Réiteach an dúshláin	Buntáistí na Meithle a mhíniú go maith do mhúinteoirí. Comhoibriú maith agus tacaíocht láidir a léiriú do na scoileanna. Tábhacht an bhirt a shoiléiriú do na múinteoirí.		
Monatóireacht ar éifeacht, cur i bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	Dualgas ar an Aonad Gaeltachta (ROS), COGG i gcomhar le Foireann an Aonaid Pleanála Teanga (Feidhmeannach Oideachais an Aonaid) aiseolas a fháil ó na scoileanna faoi éifeacht/rathúlacht an bhirt.		

Beart 6.4.8: Feachtas/Comórtas nua do labhairt na Gaelainne go sóisialta

Réimsí	A	Critéir Pleanála Teanga	2,4,5,6,8,10
Eolas Breise	<p>Feachtas/Comórtas nua do labhairt shóisialta na Gaelainne lasmuigh de na ranganna do scoileanna an LPT</p> <p>Rithfear comórtas nua labhairt na Gaelainne (go sóisialta i measc na ndaltaí ar scoil) do bhunscoileanna an LPT. Iarrfar ar ardranganna na scoileanna polasaí/feachtas nua ó thaobh labhairt na Gaelainne go sóisialta a dhréachtadh don scoil agus a chur i bhfeidhm sa scoil gach bliain, ag athrú nó ag athdhréachtadh an pholasaí ó bhliain go bliain. Faoi na daltaí (rang 5 agus 6) a bheidh sé an feachtas a dhearadh agus a chur i bhfeidhm.</p> <p>Déanfaidh coiste pleanála teanga an aonaid nua breithiúnas ar an bpolasaí scríofa agus monatóireacht ar a chur i bhfeidhm trí chuariteanna a thabhairt ar an scoil ag amanta difriúla i rith na bliana.</p> <p>Bronnfar duais shuntasach ar an scoil bhuacach gach bliain – Turas eagraithe 3-4 lá do na hArdranganna agus an múinteoir go bunscoil i gceantar Gaeltachta eile.</p>		
Aidhm:	Labhairt Shóisialta na Gaelainne a spreagadh i measc daltaí i mbunscoileanna an LPT		
Príomhúinéir an bhirt:	Aonad Pleanála Teanga Chiarraí Thiar (CFCD): Feidhmeannach Oideachais an Aonaid.		
Páirtithe leasmhara/ról:	Bunscoileanna an LPT (rannpháirtíocht), daltaí (rannpháirtíocht), eagraíocht a bhronnfadh duais (Glór na nGael??)		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	Bliain 1	
	Feidhmiú	Bliain 2-7	
Costas measta in aghaidh na bliana	Buiséad Post 3	Costas measta lomlán	
Foinsí maoinithe	Táthar ag súil le comh-mhaoiniú le Glór na nGael, Foras na		

	Gaeilge, Roinn na Gaeltachta (An Próiseas Pleanála Teanga)
Dúshlán an bhirt	Maoiniú a fháil chun turas a eagrú go bliantúil do suas le 20 duine, na scoileanna a mhealladh chun a bheith rannpháirteach
Réiteach an dúshláin	Foinsí éagsúla maoinithe a aimsiú
Monatóireacht ar éifeacht, cur i bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	Beidh dualgas ar an Aonad Pleanála Teanga (CFCD) : Feidhmeannach Oideachais na Pleanála Teanga éifeacht an bhirt a mheas trí aiseolas a fháil ó na scoileanna.

Beart 6.4.9: Scéim mhalartaithe/nascadh idir bunscoileanna Gaeltachta

Réimsí	A	Critéir Pleanála Teanga	2,4,5,6,8,10,11
Eolas Breise	<p>Scéim mhalartaithe/nascadh idir bunscoileanna Gaeltachta i gceantair Ghaeltachta eile</p> <p>Tacófar le bunscoileanna gur mhaith leo nasc a dhéanamh le scoileanna i gceantair Ghaeltachta eile nó Gaelscoileanna i gceantair lasmuigh den Ghaeltacht. Scéim cleamhnais idir scoileanna chun go bhfaigheadh múinteoirí agus daltaí aithne agus taithí ar chleachtais i scoileanna Gaeltachta/Gaelscoileanna eile. Spreagfar na daltaí chun coimeád i dteagmháil le chéile trí seisiúin scipeála ar scoil, trí r.phoist a sheoladh, trí <i>Snapchat</i> nó trí litreacha a scríobh as Gaelainn. Eagrófar turasanna idir an dá scoil gach bliain, bliain amháin an scoil eile ag teacht go Corca Dhuibhne agus an chéad bhliain eile an scoil Duibhneach ag taisteal go dtí an scoil Ghaeltachta/Gaelscoil eile.</p>		
Aidhm:	Aithne a chur ar dhaltaí scoile ó cheantar eile as Gaelainn. Foghlaim faoi cheantar eile. Forbairt scileanna teanga/ teanga shóisialta.		
Príomhúinéir an bhirt:	Aonad Pleanála Teanga Chiarraí Thiar (CFCD): Feidhmeannach Oideachais an Aonaid.		
Páirtithe leasmhara/ról:	Múinteoirí agus daltaí na mbunscoileanna áitiúla (rannpháirtíocht), múinteoirí agus daltaí scoileanna eile (rannpháirtíocht)		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	Bliain 1	
	Feidhmiú	Bliain 2-7	
Costas measta in aghaidh na bliana	Buiséad Post 3	Costas measta iomlán	
Foinsí maoinithe	Eagraíochtaí Gaeilge – Foras na Gaeilge, Údarás na Gaeltachta, Roinn na Gaeltachta (An Phleanáil Teanga)		
Dúshlán an bhirt	Na scoileanna go léir a spreagadh chun spéis a léiriú sa bheart má bhíonn obair bhreise i gceist do na scoileanna. Maoiniú a fháil chun na cleamhnais scoile seo a fhorbairt.		
Réiteach an	An tacaíocht/obair ar fad a dhéanamh do na scoileanna faoin bpróiseas pleanála teanga chun an cleamhnas a chur ar bun. Foinsí		

dúshláin	éagsúla maoinithe a aimsiú.
Monatóireacht ar éifeacht, cur i bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	Beidh dualgas ar fhoireann an Aonaid Pleanála Teanga (Feidhmeannach Oideachais an Aonaid) Rathúlacht a bhirt a mheas trí aiseolas a fháil ó na scoileanna.

Oidhreacht Chorca Dhuibhne – Réimse an Oideachais

Beart 6.4.10: Tacú le hathbhreithniú ar Scéim na gCúntóirí Teanga (Bunscolaíocht agus Iarbhunscolaíocht)

Réimsí	A,B	Critéir Pleanála Teanga	2,4,5,6,7,8,9
Eolas Breise	<p>Tacú leis an athbhreithniú ar Scéim na gCúntóirí Teanga (ag teacht leis an bPolasaí don Oideachas Gaeltachta)</p> <p>Tá athbhreithniú ar an scéim seo molta (POG) ar mhaithe le tionchar na scéime ar fhoghlaim teanga a mheas, rannpháirtíocht na scéime a fhiosrú agus fiosrú ar cén slí an scéim a láidriú chun tacú le cainteoirí dúchais/baile Gaelainne.</p> <p>Tacóidh Oidhreacht Chorca Dhuibhne (CFCD), a riarann an scéim i gCúige Mumhan, leis an athbhreithniú seo agus comhoibreofar leis an bhfoireann/institiúid a bheidh i mbun an athbhreithnithe seo.</p> <p>Comhoibreofar leis an dtaighde agus soláthrófar eolas agus teagmhálacha maidir leis an scéim i gCúige Mumhan don bhfoireann taighde. Beidh crúinnithe rialta le foireann an taighde agus cuirfear moltaí i dtaca leis an scéim ar aghaidh, faoi shlite go bhféadfaí é a láidriú chun tacú le cainteoirí dúchais/baile Gaelainne san áireamh agus na féidearthachtaí maidir leis an scéim a leathnú amach go dtí an réamhscolaíocht a fhiosrú.</p> <p>Déanfar moltaí maidir le curaclam ceart saibhrithe teanga do na cúntóirí/múinteoirí saibhrithe teanga agus maidir le córas measúnaithe a fhorbairt a bheadh oiriúnach chun caighdeán Gaelainne na gcainteoirí dúchais a mheas, sna bunscoileanna agus san iarbhunscoil.</p>		
Aidhm:	<p>Tacaíocht a sholáthar don athbhreithniú ar Scéim na gCúntóirí Teanga chun go mbeidh tacaíocht struchtúrtha teanga ar fáil ón scéim do dhaltaí ó gach cúlra teanga (foghlaimeoirí & cainteoirí dúchais).</p>		
Príomhúinéir an bhirt:	<p>Aonad Pleanála Teanga Chiarraí Thiar: Stiúrthóir an Aonaid agus an Feidhmeannach Oideachais.</p>		

Páirtithe leasmhara/ról:	Foireann Taighde le ceapadh ag COGG (tacaíocht), Roinn na Gaeltachta (tacaíocht), na cúntóirí teanga, múinteoirí na mbunscoileanna/n-iarbhunscoileanna áitiúla, daltaí na mbunscoileanna/n-iarbhunscoileanna áitiúla (rannpháirtíocht)		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	Bliain 1	
	Feidhmiú	Bliain 2-7	
Costas measta in aghaidh na bliana		Costas measta iomlán	
Foinsí maoinithe	Roinn na Gaeltachta (An Phleanáil Teanga), An Roinn Oideachais agus Scileanna (Polasaí don Oideachas Gaeltachta)		
Dúshlán an bhirt	Líon na n-eagraíochtaí páirteach sa bheart		
Réiteach an dúshláin	Cumarsáid an-shoiléir faoi ról gach éinne san obair.		
Monatóireacht ar éifeacht, cur i bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	Foireann an Aonaid Pleanála Teanga a bheidh freagrach as éifeacht an bhirt seo a mheas.		

Beart 6.4.11 Scéimeanna Saibhríthe Teanga eile a fhorbairt (Bunscolaíocht agus Iarbhunscolaíocht)

Réimsí	A	Critéir Pleanála Teanga	2,4,6,8,11
Eolas Breise	<p>Cur leis na scéimeanna saibhríthe teanga i mbunscoileanna agus in iarbhunscoil an LPT</p> <p>Cuirfear leis na scéimeanna amhránaíochta/scéalaíochta/scríbhneoireachta atá á riaradh ag Oidhreacht Chorca Dhuibhne trí aiseolas a fháil ó na múinteoirí/daltaí maidir lena bhforbairt.</p> <p>Cuirfear pacáiste nua le chéile do chlár saibhríthe teanga a chuimseoidh sár-chainteoirí áitiúla ón bpobal ag dul isteach i scoileanna ar bhonn míosúil chun caint leis na daltaí ar ábhair éagsúla agus iad a chur i mbun tionscadail saibhríthe teanga (m.sh. agallaimh le comharsain agus gaolta -tuismitheoirí críonna - éisteacht le míreanna áitiúla ar Raidió na Gaeltachta srl.). Cuirfear an scéim seo ar fáil d'aon scoil a mbeidh suim acu ann.</p>		
Aidhm:	Cur le saibhreas Gaelainne na ndaltaí, an seans a thabhairt dóibh oibriú le agus am a chaitheamh le daoine níos sine sa phobal, labhairt shóisialta na Gaelainne a spreagadh.		
Príomhúinéir an bhirt:	Aonad Pleanála Teanga Chiarraí Thiar (CFCD): An Feidhmeannach Oideachais i gcomhar le foireann Oidhreacht Chorca Dhuibhne		
Páirtithe leasmhara/ról:	Na haoí-chainteoirí (tacaíocht), feidhmeannach oideachais na pleanála teanga (tacaíocht), na bunscoileanna agus iarbhunscoileanna áitiúla (rannpháirtíocht)		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	Bliain 1	
	Feidhmiú	Bliain 1-7	
Costas measta in aghaidh na bliana	Buiséad Post 3	Costas measta Iomlán	
Foinsí maoinithe	Roinn na Gaeltachta (An Phleanáil Teanga)		

Dúshlán an bhirt	Clár oibre lán sna bunscoileanna cheana féin, teacht ar rannpháirtithe /aoi-chainteoirí.
Réiteach an dúshlán	Buntáiste an bhirt a shoiléiriú dos na scoileanna, an clár seo a shníomh isteach leis an gcuraclam, painéal aoi-chainteoirí a chur le chéile. An scéim a thairiscint d'aon scoil a bhfuil suim acu ann.
Monatóireacht ar éifeacht, cur i bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	Beidh foireann an Aonaid Pleanála Teanga freagrach as rathúlacht an bhirt seo a chinntiú trí oibriú go dlúth leis na rannpháirtithe (aoi-chainteoirí) agus trí aiseolas a bhailiú ó na scoileanna.

Beart 6.4.12 Áiseanna/acmhainní teagaisc i gcanúint Chorca Dhuibhne a fhorbairt do na scoileanna

Réimsí	A, B, D	Critéir Pleanála Teanga	2,4,6,8,9,10,11
Eolas Breise	<p>Forbairt ar áiseanna agus acmhainní teagaisc i gcanúint Chorca Dhuibhne do dhaltáí scoile/réamhscoile</p> <p>Leanfar leis an obair a dhéantar chun cur le háiseanna agus acmhainní teagaisc i gcanúint Chorca Dhuibhne do na scoileanna. Rachfar i gcomhar leis na scoileanna chun clár tograí foilsitheoireachta oiriúnacha a leagan amach gach bliain a bheidh ag tacú leis na scoileanna/réamhscoileanna.</p> <p>Cuirfear tús le togra staire áitiúla/dinnseanchais chun acmhainn teagaisc (leabhar agus CD) do leanaí ar dhinnseanachas/stair áitiúil Chorca Dhuibhne a fhoilsiú. Athfhoilseofar Dúil sa Léamh le hailt nua agus féachfar ar dheiseanna eile foilseacháin i réimsí eile (m.sh. CD le téarmaí agus teanga na caide d’imreoirí óga caide).</p> <p>Forbrófar clár tograí teicneolaíochta (áiseanna teicneolaíochta – cluichí ríomhaireachta, aipeanna, gréasán idirghníomhach) le cur i gcrích – áis teicneolaíochta amháin in aghaidh na bliana le linn an phlean.</p>		
Aidhm:	Cur leis na háiseanna/acmhainní teagaisc atá ar fáil do leanaí scoile/réamhscoile as Gaelainn		
Príomhúinéir an bhirt:	Foireann an Aonaid Pleanála Teanga i gcomhar le hOidhreacht Chorca Dhuibhne (CFCD)		
Páirtithe leasmhara/ról:	Na bunscoileanna áitiúla (tacaíocht), saineolaithe áitiúla (scéalaithe, staraithe srl.)(tacaíocht) Na Coláistí Oiliúna (tacaíocht)		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	Bliain 1	
	Feidhmiú	Bliain 2-7	
Costas measta in aghaidh na bliana	Buiséad Post 3	Costas measta iomlán	

Foinsí maoinithe	Roinn na Gaeltachta (An Phleanáil Teanga), Na Coláistí Oiliúna, COGG (Polasaí don Oideachas Gaeltachta)
Dúshlán an bhirt	Easpa maoinithe, an t-ualach oibre a bhaineann le foilseacháin a chur i gcrích
Réiteach an dúshláin	Maoiniú a chinntiú ón bpróiseas pleanála teanga
Monatóireacht ar éifeacht, cur i bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	Beidh dualgas ar Stiurthóir an Aonaid Pleanála Teanga éifeacht an bhirt seo a mheas trí chomhoibriú leis na scoileanna agus na Coláistí Oiliúna agus a chinntiú go mbeidh díol maith ar na foilseacháin.

Bearta Iarbhunscolaíochta – Pobalscoil Chorca Dhuibhne

Beart 6.4.13: Comhoibriú idir Aonad na Gaeltachta (ROS), COGG, agus Aonad Pleanála Teanga Chiarraí Thiar (CFCD) chun an Polasaí don Oideachas Gaeltachta a chur i bhfeidhm i bPobalscoil Chorca Dhuibhne

Réimsí	A	Critéir Pleanála Teanga	2,3,4,5,6,8,
Eolas Breise	<p>Comhoibreoidh an tAonad Pleanála Teanga (CFCD) le ROS agus COGG chun tacaíocht a sholáthar don bPobalscoil le haitheantas a bhaint amach mar scoil Ghaeltachta (An Polasaí don Oideachas Gaeltachta) agus chun an polasaí sin a chur i bhfeidhm.</p> <p>Comhoibreofar leis an Aonad um Oideachas Gaeltachta (ROS), le COGG agus le bainistíocht agus Comhordaitheoir Gaelainne PCD chun cur i bhfeidhm an pholasaí oideachais Ghaeltachta a éascu.</p> <p>Eagrófar seisiún eolais i gCorca Dhuibhne chun go dtabharfaidh ROS/COGG treoir agus tacaíocht do scoileanna maidir leis an bplean gnímh scoile a réiteach i dtaca leis an bPolasaí don Oideachas Gaeltachta.</p> <p>Lorgófar comhairle/tacaíocht ón ROS agus COGG maidir le slite le gur féidir tacú leis an scoil dea-chleachtas an oideachais lánGhaelainne a chur i bhfeidhm go héifeachtach (m.sh. an teagasc ar fad agus obair bhaile ar siúl as Gaelainn, téacsleabhair agus áiseanna Gaelainne in úsáid nuair atáid ar fáil/oiriúnach, obair na gcoistí as Gaelainn [Bord Bainistíochta, Coistí na dTuismitheoirí agus Coistí eile] polasaí láidir ó thaobh labhairt na Gaelainne i measc na foirne agus i measc na ndaltaí, forbairt ghairmiúil leanúnach na múinteoirí agus tacaíocht teanga a bheith ar fáil dóibh).</p> <p>Déanfaidh Aonad Pleanála Teanga Chiarraí Thiar stocaireacht i dteannta na scoileanna le cinntiú go gcuirfear na tacaíochtaí atá geallta faoin bPolasaí don Oideachas Gaeltachta ar fáil don</p>		

	<p>bPobalscoil agus do na bunscoileanna áitiúla.</p> <p>Baineann na tacaíochtaí seo le: hoiliúint agus forbairt ghairmiúil leanúnach na múinteoirí (ag cinntiú go ngeobhaidh múinteoirí na scoile oiliúint agus forbairt ghairmiúil leanúnach ar ghnéithe ar nós cad is oideachas lánGhaelainne ann, ar conas ábhair agus teanga a mhúineadh go comhtháite, ar conas múineadh tríd an gcéad/dara teanga etc.); le híoschaighdeán Gaelainne na múinteoirí a chinntiú (nasctha le hoiliúint TEG); le líonraí/gréasáin oibre idir múinteoirí iarbhunscoile lánGhaelainne a chothú chun dea-chleachtais agus ábhair teagaisc a roinnt/a chruthú; le feabhas a chur ar an gcuraclam chun go mbeidh freastal ar chainteoirí dúchais mar aon le foghlaimoirí na Gaelainne agus le feabhas a chur ar achmhainní agus tacaí teanga don oideachas lánGhaelainne.</p> <p>Tacóidh Aonad Pleanála Teanga Chiarraí Thiar go sonrach le cur i bhfeidhm fheachtas labhairt na Gaelainne go sóisialta i measc dhaltaí na Pobalscoile tríd an gcomórtas atá sonraithe i mBeart 6.4.7 a oscailt do PCD chomh maith.</p> <p>Spreagfar nascadh idir an Phobalscoil agus iarbhunscoileanna Gaeltachta i mórcheantair Ghaeltachta eile trí bheart 6.4.8 a thairiscint sa Phobalscoil chomh maith.</p>
<p>Aidhm:</p>	<p>A chinntiú go bhfuil oideachas iarbhunscoile d'ardchaighdeán agus ábhartha trí mheán na Gaelainne ar fáil do scoláirí an Limistéir Pleanála Teanga seo.</p>
<p>Príomhúinéir an bhirt:</p>	<p>Aonad Pleanála Teanga Chiarraí Thiar: Feidhmeannach Oideachais an Aonaid i gcomhar le hAonad na Gaeltachta (ROS), COGG & Pobalscoil Chorca Dhuibhne</p>
<p>Páirtithe leasmhara/ról:</p>	<p>An Roinn Oideachais agus Scileanna/Aonad an Oideachais Ghaeltachta (tacaíocht), COGG (tacaíocht), Gaeloideachas (tacaíocht) Roinn na Gaeltachta (An Phleanáil Teanga) Bainistíocht, Foireann agus daltaí na Pobalscoile (rannpháirtíocht)</p>

Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán		Bliain 1
	Feidhmiú		Bliain 1-7
Costas measta in aghaidh na bliana		Costas measta iomlán	
Foinsí maoinithe	An Roinn Oideachais agus Scileanna (Polasaí don Oideachas Gaeltachta), Roinn na Gaeltachta (An Phleanáil Teanga)		
Dúshlán an bhirt	Easpa maoinithe ón Roinn Oideachais chun an Polasaí don Oideachas Gaeltachta a chur i bhfeidhm. Easpa maoinithe ó Roinn na Gaeltachta chun an phleanáil teanga a chur i bhfeidhm go críochnúil.		
Réiteach an dúshláin	Stocaireacht leanúnach ó na hinstiúidí oideachais, ó na scoileanna agus ó na háisíneachtaí Gaeltachta chun na pleananna/polasaithe a chur i bhfeidhm.		
Monatóireacht ar éifeacht, cur i bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	Beidh comhoibriú idir ROS/ COGG/ Aonad na Pleanála Teanga (Feidhmeannach Oideachais an Aonaid) le Bainistíocht/Comhordaitheoir Gaelainne PCD chun a chinntiú go bhfuil éifeacht leis an mbeart seo.		

Beart 6.4.14: Na Tacaíochtaí Teanga atá i PCD a bhuanú agus a fhorbairt

Réimsí	A	Critéir Pleanála Teanga	2,3,4,6
Eolas Breise	<p>Tacaíochtaí teanga na Pobalscoile a bhuanú agus a fhorbairt</p> <p>Leanfaidh foireann agus bainistíocht na pobalscoile ag tógaint ar an ndea-obair, ag soláthar réimse leathan tacaíochtaí teanga sa scoil agus ag forbairt na dtacaíochtaí sin. Leanfar agus forbrófar</p> <ul style="list-style-type: none"> • na tacaíochtaí don gclár Droichid/timthriall sinsearach a bhaineann leis an Socrú Ard-Chúirte • an Clár Aistrithe Scoile a thacaíonn le daltaí rang a sé sna bunscoileanna ag aistriú isteach go dtí an Phobalscoil • an cúrsa meantóireachta/ceannaireachta do dhaltaí na hidirbhliana • An Tasc Teanga/Saibhrithe teanga do dhaltaí na hidirbhliana • Obair Choiste Gaelainne na ndaltaí/ an comórtas Gaelbhratach • Cairde ar an bPeann i gcomhar le BOOC chun nascanna a chothú idir daltaí ó iarbhunscoileanna eile i gCiarraí • Togra Ceoil a chuireann béim ar an nGaelainn - i gcomhar le Bord Oideachais agus Oilíúna Chiarraí • Scéimeanna teanga na hOidhreachta, Scéim na gCúntóirí Teanga san áireamh • Feachtas labhairt na Gaelainne i measc na ndaltaí • Taighde leanúnach ar riachtanais teanga na ndaltaí sa scoil • Tacaíocht do mhúinteoirí – ranganna i gcruinneas na Gaelainne á dtairscint gach bliain 		
Aidhm:	<p>Réimse leathan tacaíochtaí Gaelainne a chur ar fáil sa Phobalscoil chun oideachas lánGhaelainne a chur ar fáil do dhaltaí an LPT.</p>		
Príomhúinéir an bhirt:	<p>Bainistíocht agus Foireann PCD/Comhordaitheoir Gaelainne na scoile</p>		

Páirtithe leasmhara/ról:	Bord Oideachais agus Oiliúna Chiarraí (tacaíocht), Aonad na Pleanála Teanga (CFCD)(tacaíocht) Oidhreacht Chorca Dhuibhne (tacaíocht), foireann agus daltaí na Pobalscoile (rannpháirtíocht),		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	Bliain 1	
	Feidhmiú	Bliain 1-7	
Costas measta in aghaidh na bliana		Costas measta iomlán	
Foinsí maoinithe	Roinn na Gaeltachta, BOOC, OCD		
Dúshlán an bhirt	An maoiniú/foireann a chinntiú chuige seo		
Réiteach an dúshláin	A chinntiú gur maoiniú/post leanúnach atá i bpost an Chomhordaitheora Gaelainne		
Monatóireacht ar éifeacht, cur i bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	Déanfaidh PCD meastóireacht ar éifeacht an bhirt seo.		

Beart 6.4.15: Réimse tacaíochtaí breise do chainteoirí baile/dúchais Gaelainne

Réimsí	A	Critéir Pleanála Teanga	2,3,4,6
Eolas Breise	<p>Tacaíochtaí Breise do chainteoirí baile/dúchais Gaelainne sa Phobalscoil</p> <p>Tacófar le bainistíocht, le foireann agus le comhordaitheoir Gaelainne na Pobalscoile breis tacaíochtaí a chur ar fáil do dhaltaí arb í an Ghaelainn a dteanga baile/dúchais agus do dhaltaí eile a bhfuil ardchaighdeán Gaelainne acu.</p> <p>Cuirfear Scéim tacaíochta ar fáil (Oidhreacht Chorca Dhuibhne) a spreagfaidh, a thacóidh agus a ullmhóidh an líon is mó de na daltaí seo le páirt a ghlacadh i gcomórtaisí éagsúla Oireachtais gach bliain (Scéalaíocht, Amhránaíocht, Lúibíní, Agallaimh Beirte, Aithriseoireacht).</p> <p>Oibreofar ar chlár drámaíochta Gaelainne a fhorbairt sa Phobalscoil ina gcuirfear ceardlann drámaíochta ar siúl sa Phobalscoil ar bhonn rialta agus ina léireofar dráma Gaelainne leis na daltaí uair sa bhliain.</p> <p>Cuirfear an scéim saibhrithe teanga ar cuireadh síos air i mbeart 6.4.10 ar fáil sa Phobalscoil chomh maith.</p> <p>Oibreofar le PCD chun líon na seisiún a chaitheann cainteoirí baile/dúchais/líofa Gaelainne leis an gcúntóir teanga a mhéadú ar mhaithe le saibhreas agus forbairt teanga a chinntiú agus cíorfar na féidearthachtaí maidir le rang Gaelainne ar leithligh a bheith ann in aon scoilbhliain go bhfuil sé praiticiúil do na cainteoirí dúchais/baile/líofa Gaelainne.</p>		
Aidhm:	Gréasán úsáide agus saibhrithe teanga a chothú do chainteoirí baile/dúchais/líofa Gaelainne sa chóras oideachais. Saibhriú agus Forbairt Teanga. Sóisialú trí Ghaelainn a chothú.		
Príomhúinéir an bhirt:	Foireann an Aonaid Pleanála Teanga (Feidhmeannach Oideachais/Stiúrthóir an Aonaid) i gcomhar le bainistíocht/Comhordaitheoir Gaelainne PCD		

Páirtithe	Oidhreacht Chorca Dhuibhne (tacaíocht), foireann agus daltaí na
------------------	---

leasmhara/ról:	Pobalscoile (rannpháirtíocht), aoi-chainteoirí/saineolaithe (tacaíocht), Roinn na Gaeltachta (tacaíocht)		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	Bliain 1	
	Feidhmiú	Bliain 1-7	
Costas measta in aghaidh na bliana	Buiséad Post 3	Costas measta iomlán	
Foinsí maoinithe	Roinn na Gaeltachta (An Phleanáil Teanga)		
Dúshlán an bhirt	An t-am a fháil ar an gclár scoile, na daltaí a mhealladh chun a bheith rannpháirteach.		
Réiteach an dúshláin	Imeachtaí áirithe a eagrú tar éis am scoile, imeachtaí eile a nascadh isteach leis an gcuraclam agus an clár ama.		
Monatóireacht ar éifeacht, cur i bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	Déanfaidh Foireann an Aonaid Pleanála Teanga i gcomhar le PCD meastóireacht ar éifeacht an bhirt i gcomhar lena chéile.		

Beart 6.4.16: Comhpholasaí teanga a thionscnamh idir Pobalscoil Chorca Dhuibhne agus Cumainn Spóirt/Caitheamh Aimsire agus Clubanna Óige an LPT

Réimsí	A, C	Critéir Pleanála Teanga	2,3,4,6,8,10,11,
Eolas Breise	<p>Comhtháthú idir Polasaí Teanga na Pobalscoile agus na hinstitiúidí/cumainn/eagrais/Clubanna Óige, spóirt agus caitheamh aimsire eile sa LPT</p> <p>Tosnófar ar obair nua chomhtháite idir an Phobalscoil agus na cumainn spóirt, clubanna óige agus eagraíochtaí caitheamh aimsire go mbíonn daltaí na Pobalscoile ag glacadh páirte iontu chun chomhpholasaí teanga a dhréachtadh agus a chur i bhfeidhm iontu.</p> <p>Eagrófar cruinniú tosaigh chun an polasaí Gaelainne (labhairt na Gaelainne i measc na hóige) a dhréachtadh agus cur i bhfeidhm an pholasaithe a phlé.</p> <p>Leanfar le dhá chruinniú in aghaidh na bliana chun éifeacht agus cur i bhfeidhm an pholasaithe a phlé agus chun moltaí nua a dhéanamh.</p>		
Aidhm:	Comhtháiteacht sa pholasaí teanga a chothú sna hinstitiúidí oideachais/eagraíochtaí/cumainn óige agus spóirt go mbíonn déagóirí an LPT ag glacadh páirte iontu. Sóisialú na Gaelainne a chur chun cinn i measc na ndéagóirí.		
Príomhúinéir an bhirt:	Oifigeach Óige an Aonaid Pleanála Teanga i gcomhar leis an bPobalscoil		
Páirtithe leasmhara/ról:	Na Cumainn Spóirt agus Caitheamh Aimsire (tacaíocht agus rannpháirtíocht), Na Clubanna Óige (tacaíocht agus rannpháirtíocht)		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	Bliain 1	
	Feidhmiú	Bliain 1-7	
Costas measta in aghaidh na bliana	Buiséad Post 4	Costas Iomlán	measta

Foinsí maoinithe	Roinn na Gaeltachta (An Phleanáil Teanga), Muintearas/Bord Oideachais agus Oiliúna Chiarraí (Struchtúr Óige)
Dúshlán an bhirt	Deacracht cuid de na heagraíochtaí/cumainn a spreagadh le bheith rannpháirteach. Thar a bheith dúshlánach aidhm an bhirt a bhaint amach.
Réiteach an dúshláin	Caidreamh maith a bhunú leis na heagraíochtaí/cumainn/clubanna, tábhacht an bhirt a mhíniú. Iarracht dul i bhfeidhm ar na déagóirí ar bhonn comhtháite trí pholasaithe na n-eagraíochtaí seo agus trí fheasacht a scaipeadh mar chuid den bpróiseas pleanála teanga.
Monatóireacht ar éifeacht, cur i bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	Beidh Oifigeach Óige an Aonaid freagrach as éifeacht an bhirt seo a mheas i gcomhar leis an bPobalscoil. Cuirfear tuairisc ar fáil do Stiurthóir an Aonaid .

Beart 6.4.17: Comhoibriú idir bunscoileanna agus iarbhunscoil maidir le Dea-Chleachtais an Oideachais Ghaeltachta

Réimsí	A	Critéir Pleanála Teanga	
Eolas Breise	<p>Comhoibriú idir bunscoileanna agus iarbhunscoil(eanna) an LPT maidir le dea-chleachtais an Oideachais Ghaeltachta</p> <p>Eagrófar mórchruinniú amháin in aghaidh na bliana do mhúinteoirí/príomhoidí na mbunscoileanna agus do mhúinteoirí/príomhoidí na n-iarbhunscoileanna chun bualadh le chéile agus dea-chleachtais an Oideachais Ghaeltachta a phlé.</p> <p>Cothóidh sé seo cinnteacht agus comhtháiteacht maidir leis an gcur chuige oideachais ag an dá leibhéal agus cabhróidh sé leis na bunscoileanna a gcuid daltaí a ullmhú don iarbhunscolaíocht lánGhaelainne.</p> <p>Beidh seans ag na bunscoileanna an cur chuige atá i bhfeidhm acusan a mhíniú agus cinnteacht a fháil go dtógfaí ar an gcur chuige ag an iarbhunleibhéal. Beidh seans ag an iarbhunscoil an cur chuige atá acusan a chur i láthair agus a chinntiú go mbeidh an cur chuige céanna i bhfeidhm ag an mbunleibhéal.</p>		
Aidhm:	Leanúnachas sa soláthar oideachais lánGhaelainne ón mbunleibhéal go dtí an iarbhunleibhéal a chinntiú		
Príomhúinéir an bhirt:	Aonad Pleanála Teanga Chiarraí Thiar: Feidhmeannach Oideachais an Aonaid		
Páirtithe leasmhara/ról:	Múinteoirí agus príomhoidí na mbunscoileanna agus na hiarbhunscoile (rannpháirtíocht agus tacaíocht)		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	Bliain 1	
	Feidhmiú	Bliain 2-7	
Costas measta in aghaidh na bliana	Buiséad Post 3	Costas measta iomlán	
Foinsí maoinithe	Roinn na Gaeltachta (An Phleanáil Teanga), An Roinn Oideachais agus Scileanna (Polasaí don Oideachas Gaeltachta)		
Dúshlán an bhirt	Múinteoirí/príomhoidí a spreagadh chun bheith rannpháirteach		

Réiteach an dúshláin	Cumarsáid mhaith agus tacaíocht a léiriú do na scoileanna, tábhacht an bhirt a mhíniú go soiléir.
Monatóireacht ar éifeacht, cur i bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	Déanfaidh foireann an Aonaid Pleanála Teanga (Feidhmeannach Oideachais na Pleanála Teanga) monatóireacht ar éifeacht an bhirt seo trí aiseolas a bhailiú ó na múinteoirí/príomhoidí. Cuirfear tuairisc ar fáil do Stiúrthóir an Aonaid .

Oideachas Tríú Leibhéal

Coláiste na hOllscoile Corcaigh (Dún Chíomháin, Baile an Fheirtéaraigh)

Beart 6.4.18: Comhoibriú le CFCD/CCC/BOOC agus eile chun cúrsaí faofa Ollscoile a bhunú i gCorca Dhuibhne (cúrsaí litríochta agus cultúrtha, seimeastar Gaeltachta)

Réimsí	A	Critéir Pleanála Teanga	2,3,4,10,11
Eolas Breise	<p>Tacú le comhoibriú idir Ionad na hOllscoile i mBaile an Fheirtéaraigh, Dún Chíomháin agus CFCD (OCD), Comhairle Contae Chiarraí agus le Bord Oideachais agus Oiliúna Chiarraí chun cúrsaí faofa Ollscoile agus cúrsaí aos-oideachais a leathnú i gCorca Dhuibhne.</p> <p>Cuirfidh an próiseas pleanála teanga tacaíocht ar fáil do Choláiste na hOllscoile, Corcaigh chun comhoibriú leis na heagrais eile thuasluaite chun breis cúrsaí creidiúnaithe agus faofa Ollscoile a fhorbairt trí Ghaelainn do phobal an LPT. Leagfar síos aidhmeanna agus spriocanna an chomhoibríthe agus cinnteofar go mbeidh clár cúrsaí á dtairscint gach bliain le linn tréimhse an phlean don phobal áitiúil.</p> <p>Comhoibreofar leis an Ollscoil chomh maith chun an clár teagaisc a chuirtear ar fáil dá gcuid mic léinn féin a thagann ar ghearrchúrsaí deireadh seachtaine go hIonad na hOllscoile i mBaile an Fheirtéaraigh a fhorbairt.</p>		
Aidhm:	Cur leis an soláthar cúrsaí faofa/creidiúnaithe Ollscoile atá ar fáil do phobal an LPT trí Ghaelainn.		
Príomhúinéir an bhirt:	Bainisteoir Dhún Chíomháin, Ollscoil na hÉireann, Corcaigh i gcomhar le foireann an Aonaid Pleanála Teanga (Feidhmeannach Oideachais an Aonaid)		
Páirtithe leasmhara/ról:	Comharchumann Forbartha Chorca Dhuibhne/OCD (tacaíocht), Comhairle Contae Chiarraí (tacaíocht), Bord Oideachais agus Oiliúna Chiarraí (tacaíocht), an pobal áitiúil (rannpháirtíocht), céimithe na hOllscoile (rannpháirtíocht)		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	Bliain 1	
	Feidhmiú	Bliain 2-7	

Costas measta in aghaidh na bliana	Buiséad Post 3	Costas measta iomlán	
Foinsí maoinithe	Roinn na Gaeltachta (An Phleanáil Teanga), Coláiste na hOllscoile, Corcaigh, Bord Oideachais agus Oiliúna Chiarraí (tacaíocht)		
Dúshlán an bhirt	Éileamh a chothú do na cúrsaí faofa go háitiúil.		
Réiteach an dúshláin	Dul i gcomhair leis an bpobal maidir lena rogha cúrsaí faofa.		
Monatóireacht ar éifeacht, cur i bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	Beidh dualgas ar Bhainisteoir Dhún Chíomháin i gcomhar le foireann an Aonaid Pleanála Teanga (Feidhmeannach Oideachais an Aonaid) éifeacht an bhirt seo a mheas trí aiseolas a fháil ó na rannpháirtithe áitiúla agus ó na mic léinn Ollscoile. Cuirfear tuairisc ar fáil do Stiúrthóir an Aonaid.		

Na Coláistí Oiliúna - Coláistí Chorca Dhuibhne - Comharchumann Forbartha Chorca Dhuibhne
 Beart 6.4.19 : Cur le caighdeán na gcúrsaí agus le fad na dtréimhsí Gaeltachta do na hábhair oidí

Réimsí	A	Critéir Pleanála Teanga	
Eolas Breise	<p>Comhoibriú leis na Coláistí Oiliúna chun cur le caighdeán na gcúrsaí agus le fad na dtréimhsí Gaeltachta do na hábhair oidí.</p> <p>Leanfar ag cur le caighdeán na gcúrsaí a sholáthraítear do na hÁbhair Oidí le linn na dtréimhsí Gaeltachta trí chomhoibriú leis na Coláistí Oiliúna éagsúla (trí fhóram CONCOS).</p> <p>Oibreofar ar leanúnachas/comhtháiteacht foghlama na gcúrsaí trí mholtaí a chur chun cinn maidir le réamhullmhú don dtréimhse Gaeltachta a bheith déanta sula dtagann na mic léinn chun na Gaeltachta agus déanfar iarracht a chinntiú go bhfuil an tréimhse Ghaeltachta mar chuid leanúnach céimnitheach d’fhoghlaim teanga na n-ábhar oidí sna Coláistí Oiliúna. Tacófar leis na Coláistí Oiliúna chun aitheantas creidiúnaithe a thabhairt don tréimhse Gaeltachta seo chun go mbeidh na foghlaimeoirí/ábhair oidí níos dírithe ar an bhfoghlaim. Molfar cur le fad na dtréimhsí foghlamtha sa Ghaeltacht chun deis a thabhairt do na hábhair oidí máistreacht níos fearr a fháil ar an dteanga sula dtugann siad faoin dteanga a mhúineadh iad féin.</p> <p>Forbrófar an cúrsa a thairgtear do na hÁbhair Oidí trí mheitheal oibre múinteoirí agus an Feidhmeannach Aosoideachais/dearthóir cúrsaí a chur ag obair ar an gcúrsa. Leanfar ag cur oiliúint agus forbairt ghairmiúil leanúnach ar fáil do na múinteoirí a theagascann an cúrsa seo chun an caighdeán is airde a bhaint amach. Dréachtófar polasaí nua maidir le labhairt na Gaelainne i measc na n-ábhar oidí nuair a bhíonn siad anseo agus cinnteofar go mbeidh na múinteoirí agus na mná tí á chur i bhfeidhm.</p> <p>Forbrófar clár teagaisc do sheimeastar Gaeltachta do mhic léinn Ghaelainne in Ollscoileanna difriúla – clár a thabharfadh grúpaí de chéimithe Gaelainne go Corca Dhuibhne ar feadh tréimhse 3 mhí le linn a gcúrsa céim san Ollscoil.</p>		

Aidhm:	Caighdeán na gcúrsaí/tréimhsí Gaeltachta do na hábhair oidí a fhorbairt. Cur le heacnamaíocht/fostaíocht sa cheantar agus stádas Gaelainne a ardach sa LPT. Cúrsa Seimeastar Gaeltachta a fhorbairt sa cheantar do mhic léinn Ollscoile (céimithe Gaelainne) – caighdeán Gaelainne na mac léinn a fheabhsú agus fostaíocht teangalárnaithe a chruthú sa LPT.		
Príomhúinéir an bhirt:	Foireann an Aonaid Pleanála Teanga/Coláistí Chorca Dhuibhne i gcomhar leis na Coláistí Oiliúna agus Ollscoileanna eile.		
Páirtithe leasmhara/ról:	Na múinteoirí (tacaíocht), meitheal oibre/comhairleoir/dearthóir cúrsaí (tacaíocht), na mná tí (tacaíocht).		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	Bliain 1	
	Feidhmiú	Bliain 2-7	
Costas measta in aghaidh na bliana	POST 5 + buiséad	Costas measta lomlán	
Foinsí maoinithe	Roinn na Gaeltachta (An Phleanáil Teanga), Coláistí Chorca Dhuibhne agus na Coláistí Oiliúna.		
Dúshlán an bhirt	Dul i bhfeidhm ar na Coláistí Oiliúna na forbairtí seo a dhéanamh, easpa maoinithe chun saíneolaí/dearthóir cúrsaí a fhostú.		
Réiteach an dúshláin	Tábhacht na bhforbairtí a mhíniú do na Coláistí Oiliúna, maoiniú tríd an bpróiseas pleanála teanga comhairleoir/dearthóir cúrsaí a fhostú chun na cúrsaí a fhorbairt.		
Monatóireacht ar éifeacht, cur i bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	Beidh dualgas ar Fheidhmeannaigh an Aonaid agus ar Choláistí Chorca Dhuibhne éifeacht an bhirt seo a mheas trí aiseolas a fháil ó na hábhair oidí maidir le caighdeán an chúrsa agus caighdeán a gcuid Gaelainne tar éis an chúrsa. Cuirfear tuairisc ar fáil do Stiurthóir an Aonaid Pleanála Teanga.		

Réimsí	A	Critéir Pleanála Teanga	
Eolas Breise	<p>Plean Teanga agus Nasc leis an nGaeltacht a fhorbairt</p> <p>Forbrófar an bhéim a chuirtear ar an nGaelainn agus ar an nGaeltacht le linn cúrsaí SHU sa Daingean. Faoi láthair reáchtáiltear cúrsaí d'fhochéimithe na hOllscoile SHU sna hábhair seo a leanas: Altranas, Béaloideas, Ceol agus Rince Traidisiúnta, Litríocht. Ar feadh tamaill ní raibh aon bhéim ar ranganna Gaelainne ach tá tús curtha le ranganna Gaelainne arís le tamall anuas.</p> <p>Rachfar i gcomhairle le hÚdaráis SHU chun plean teanga a fhorbairt ina mbeadh níos mó ceangal leis an bpobalteanga sa Ghaeltacht.</p> <p>Cuirfear béim ar an nGaelainn le linn cúrsaí na n-altraí. Beidh sé seo ina chabhair mhór dóibh má théann siad ar thaithí oibre go dtí Ospidéal an Daingin, beidh siad ábalta cumarsáid bhunúsach a dhéanamh leis an hothair trí Ghaelainn.</p>		
Aidhm:	Béim a chur ar an nGaelainn agus ar an nGaeltacht le linn chúrsaí tríú leibhéal do mhic léinn SHU sa Daingean.		
Príomhúinéir an bhirt:	Bainisteoir SHU sa Daingean		
Páirtithe leasmhara/ról:	Foireann an Aonaid Pleanála Teanga (tacaíocht), Údarás na Gaeltachta (tacaíocht), An Díséart (tacaíocht), foireann agus daltaí SHU (rannpháirtíocht agus tacaíocht)		
Saolré	Pleanáil agus ullmhúchán	Bliain 3	
	Feidhmiú	Bliain 4-7	
Costas measta in aghaidh na bliana		Costas measta iomlán	
Foinsí maoinithe	Ollscoil Sacred Heart		

Dúshlán an bhirt	Easpa úsáide don Ghaelainn atá ag mic léinn SHU
Réiteach an dúshláin	Na mic léinn a cheangal isteach le saol na Gaeltachta, ócáidí Gaelacha a reáchtáil dóibh, iad a nascadh isteach le hócáidí eile atá ar siúl sa Ghaeltacht.
Monatóireacht ar éifeacht, cur i bhfeidhm agus rathúlacht an bhirt	Beidh dualgas ar fhoireann SHU sa Daingean éifeacht an bhirt seo a mheas trí aiseolas a fháil ó mhic léinn na gcúrsaí maidir leis an dteagmháil a bhíonn acu le teanga agus pobal na Gaeltachta. Cuirfear tuairisc ar fáil do Stiúrthóir an Aonaid Pleanála Teanga .